

Destrukcyjne zaburzenia zachowania

Zaliczane do grupy zaburzeń wczesnodziecięcych mają swój początek w okresie przedszkolnym a czasem na początku szkoły podstawowej.

W psychologii wyróżnia się trzy podstawowe typy destrukcyjnych zaburzeń zachowania:

1) Zaburzenia zachowania (conduct disorders)

- Charakteryzują się: trwałym zachowaniem sprzecznym z prawami innych i podstawowymi normami społecznymi (konflikt z prawem, młodociani przestępcy),

2) Zaburzenie opozycyjno – buntownicze

- Obejmuje: brak posłuszeństwa (bez pogwałcania praw innych), zachowania negatywistyczne, wrogie, buntownicze,

3) Zespół deficytu uwagi z nadruchliwością (ADHD; attention deficit hyperactivity disorder)*

- Charakteryzuje się: impulsywnością, brakiem uwagi, nadpobudliwością (najczęściej diagnozowane zaburzenie u dzieci przed okresem dojrzewania).

Dlaczego dziecko łamie normy społeczne (źródła zaburzenia zachowania)?

A. Czynniki społeczne:

- Powszechny dostęp do broni (Zimring, 1998),
- Modelowanie agresji (sceny przemocy prezentowane w mediach, grach komputerowych),
- Zdezorganizowane środowisko domowe (brak uczuć, ostra, niespójna dyscyplina, słaby nadzór, rozwody rodziców, brak wzmocnienia zachowań prospołecznych, brak wsparcia),

B. Czynniki biologiczne:

- Predyspozycje genetyczne (dziedziczność),
- Niższy poziom serotoniny (neuroprzebieżnik związany z występowaniem depresji),
- Nieprawidłowości w obrębie płata czołowego mózgu (zmiana zachowań, obniżenie zahamowań, impulsywność),
- Niższy poziom pobudzenia fizjologicznego (poszukiwanie ryzykownych, stymulujących doświadczeń podwyższa poziom pobudzenia fizjologicznego).

Jak leczyć zaburzenia zachowania?

Najczęściej stosuje się interwencje oparte na teorii uczenia się społecznego (karanie zachowań negatywnych wzmocnienie pozytywnych, uczenie się przez obserwację). Należy pomóc dziecku identyfikować sytuacje wyzwalające zachowania agresywne, uczyć przyjmowania perspektywy innych, trenować negocjacje.

Dobre efekty przynosi terapia rodzinna (zaangażowanie rodziny dziecka, systemowa korekta wzorców wzajemnych stosunków panujących w rodzinie).

***Uwaga:**

Warto zwrócić uwagę na bardziej złożony charakter zespołu deficytu uwagi z nadruchliwością (ADHD) odnośnie przyczyn i metod leczenia!